

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor práva veřejných zakázek a koncesí

Informace o přípravě zákona o zadávání veřejných zakázek

Podklad pro jednání 120. Plenární schůze RHSD

Červenec 2015

Podklady pro jednání tripartity

V únoru 2014 schválila Rada EU tři nové směrnice, které regulují oblast veřejného investování na úrovni Evropské unie. ČR, jakož i ostatním členským státům, vyplynula z této skutečnosti povinnost do 2 let transponovat nová pravidla do vnitrostátního právního řádu. S ohledem na množství a charakter změn vyplývajících z nových evropských pravidel, přistoupilo MMR k variantě vytvoření zcela nového zákona.

MMR v první fázi předložilo věcný záměr zákona, který stanovuje budoucí rysy nové právní úpravy. Věcný záměr byl schválen vládou dne 16. března 2015. MMR současně pracovalo na paragrafovém znění návrhu zákona o zadávání veřejných zakázek, který byl dne 22. dubna 2015 předložen do mezirezortního připomínkového řízení. Dotčeným rezortům vypršela lhůta pro zaslání připomínek dne 22. května 2015, celkově MMR obdrželo přibližně 3 500 připomínek, z čehož necelých 3 000 připomínek uplatnila povinná připomínková místa. Dne 15. a 16. června 2015 se uskutečnilo jednání s připomínkovými místy, na jehož základě v současné chvíli probíhá vypořádání připomínek na půdě MMR.

Dle nastaveného harmonogramu by měla být finální podoba návrhu zákona o zadávání veřejných zakázek v červenci 2015 předložena Vládě ČR, přičemž účinnost nové legislativy nastane nejpozději 18. dubna 2016, kdy vyprší lhůta pro transpozici evropských směrnic.

Návrh zákona nově upravuje zejména pravidla pro zadávání veřejných zakázek a s tím související povinnosti dodavatelů, zvláštní důvody pro ukončení smluv na veřejné zakázky, zvláštní podmínky fakturace u smluv na veřejné zakázky a dále pak výkon státní správy v oblasti zadávání veřejných zakázek a informační systém o veřejných zakázkách.

Obecný přístup k novému zákonu

- regulace odpovídá evropským směrnicím
- zpřísnění a doplnění pravidel oproti směrnici v zásadních oblastech na základě věcného záměru
- změna systematiky – od obecného ke konkrétnímu
- odstranění kazuistických procesních pravidel
- snížení administrativní zátěže
- důraz na flexibilitu podlimitního režimu
- posílení odpovědnosti zadavatele
- regulace zadávání veřejných zakázek, nikoli celého investičního procesu
- příprava komplexní metodické úpravy
- příležitosti – vyřešení velké části problémů současné praxe, kultivace zadávacího prostředí a posílení kvality plnění veřejných zakázek
- rizika nového zákona – nová právní úprava, nové pojetí, nová systematika – potíže při zavádění, nadměrná očekávání od nové právní úpravy, nové neurčité pojmy

V novém zákoně o zadávání veřejných zakázek budou mj. řešeny následující okruhy

- Zadavatel nemůže dnes vyloučit dodavatele, který se v minulosti neosvědčil, to nový zákon umožní
- Zadavatel není dnes schopen určit, co je mimořádně nízká a tedy i podezřelá cena. V novém zákoně bude moci zadavatel dopředu v zadávacích podmínkách stanovit:
 - konkrétní cenu nebo náklady, které bude považovat za mimořádně nízkou nabídkovou cenu nebo
 - vzorec určení mimořádně nízké nabídkové ceny
- Zadavatel musí nyní kontrolovat všechny nabídky bez ohledu na splnění podmínek zadání, což je často velmi náročný proces, zejména u velkých zakázek, kde se přihlásilo hodně zájemců. Nově zadavatel bude moci kontrolovat jen tu nejvýhodnější

- Zadavatel musí nyní vyloučit nejvýhodnější nabídku kvůli chybějícímu dokladu nebo překlepu ve výkazu výměr, to se změní, bude možné požádat chybějící doklad, to však nesmí mít dopad na naplnění hodnotících kritérií
- Zadavatel musí stále i na banální zakázku svolávat hodnotící komisi a pozvat členy 5 dnů dopředu, nově budou hodnotící komise dobrovolné, odpovědnost ponese zadavatel.
- Zadavatel není v současnosti schopen řádně zadat veřejnou zakázku na sociální služby, nově bude možné využít zjednodušený režim, který je přímo nastaven na takové služby.
- Zadavatel je dnes při chybě u spolufinancovaných zakázek trestán dvakrát, jde-li o zakázku dotovanou z EU. Dostane pokutu a ještě přijde o dotaci. Nově bude trest jen jednou – od dotačního orgánu
- Problém dodatečných prací, který se často opakuje a omezuje velmi zadavatele. Nově bude šířeji řešena možnost měnit smlouvy, a to až do výše 50% za splnění přísných podmínek

Příležitosti a rizika nového zákona

- Během připomínkování a diskuse nad novým zákonem většinou zněla slova podpory, bylo diskutováno a do návrhu zapracováno množství konkrétních praktických připomínek. Považujeme však za nutné vyjádřit se k několika hlavním a spíše koncepčním výhradám, které také zazněly:
- Zákon není dost podrobným návodem pro zadavatele – zákon je pouze legislativním textem, nikoli metodikou, to je třeba respektovat, otázky konkrétních postupů budeme řešit právě v metodice
- Zákon dává zadavateli moc prostoru pro rozhodování – současný zákon je předmětem kritiky právě proto, že je příliš rigidní, chceme, aby zadavatel měl prostor pro naplnění svých potřeb.